

Неля Шейко-Медведєва

МІСТИКА СНОВИДІНЬ

Практичний сонник

I. Розмова двох приятельок — а. і б., яка відбулася, може, наяву, а може, уві сні

Б. Що це ти робиш?

А. Упорядковую свій Сонник.

Б. Отакої! Ніколи б не подумала, що ти, серйозна людина, маєш час на такі нісенітниці як тлумачення снів.

А. Це дуже цікава робота.

Б. Можливо, я згоджуся з тобою, якщо ти поясниш мені, що таке сон.

А. Мудрий чоловік, письменник і філософ Хорхе Луїс Борхес казав: «Сни — це художні твори, можливо, найбільш архаїчні зі способів художнього вираження. Вони приймають у вищій мірі драматичну форму, оскільки ми перетворюємося в театр, в глядачів, акторів, творимо сюжет». Додам, що, прокинувшись, сновидець витлумачує цей сюжет, тобто, виступає

ще у ролі критика.

Американський міфолог Джозеф Кемпбелл в книзі «Герой з тисячею облич» запитує: «В чому таємниця позачасових видінь? З яких безмежних глибин мозку вони виринають? Чому в основі своїй, під різноманітним покровом міфологія завжди однакова? Навряд чи можна вважати перебільшенням слова про те, що міф є потаємним ходом, через який невичерпні енергії космосу вливаються в культурні прояви людини. Релігія, філософія, мистецтво, соціальні форми первісної й історичної людини, новітні відкриття науки і технології, навіть звичайні сновидіння, які терзають нас під час сну, є проявами правдивого, чарівного кільця міфу, що проривається назовні».

Нині вчені не можуть з певністю пояснити, як висновується той чи інший сон. Лише припускають, що творцями його є свідомість і підсвідомість людини, а також, можливо, загадкові космічні енергії, які сприяють пробудженню, активізації наших глибинних, потаємних знань. Роздумуючи про це, я уявляю собі таку картину: сутем'я, ставка головнокомандувача. Останній (Бог, космічні енергії чи колективне несвідоме) спілкується з генералом (підсвідомістю людини). Вони аналізують перебіг бою, який щойно завершився, оцінюють його і складають плани на завтра чи найближче майбутнє. А перед входом до шатра

стоїть на варті солдатик-новобранець (свідомість людини). Бій був нелегким, він дуже втопився й кепсько сприймає все, що коїться довкола, але разом з тим йому хочеться підслухати плани воєвод, збагнути, чого сподіватися завтра: бою, відступу, перемоги чи поразки. Йому вдається почути якусь фразу. Вона хвилює його і проганяє дрімоту. Він доповнює фразу, намагається реконструювати початок розмови та її продовження. Сама розмова його не дуже цікавить. Він хоче знати найпосутніше: чого йому очікувати завтра: смерті на полі бою чи медалі за відвагу.

Б. Ти впевнена, що «головнокомандувач» справді бере участь в творенні людських сновидінь?

А. Авжеж. Але трапляється це не так часто, як хотілося б. Адже сни є дуже різними. Є сни-фантазії, в яких ми отримуємо те, чого ніколи не доможемося в реальному житті; сни-продовження реальних клопотів, турбот; так звані фізіологічні сни, викликані певними зовнішніми подразниками чи захворюваннями внутрішніх органів. А от у містичних, віщих снах я завжди відчуваю присутність чогось надсвідомого, загадкового, слід прямого втручання Того Хто Знає в долю людини. І не лише я, але й більшість людей, яким пощастило на мить потрапити в полон такого сну.

Б. Ти любиш свої сни?!

А. Той, хто любить казки, міфи, любить високу поезію і народну в найрізноманітніших її проявах (я маю на увазі пісні, прислів'я, замовляння, голосіння, повір'я і навіть передсуди), не можуть зневажати свої сни, нехтувати ними, як не може квітка зневажати ґрунт, на якому зросла.

«Ви, божества, прихильні до розвою снів, це не до вас я покликаюсь, а до вогнистих Спонукальниць дії у їхньому короткому вбранні».

«Жінка, яка вчуває нюхом Небо, — вона йому одному відкриває живу таємність власного єства...»

«Скінчився сон, де зачудоване було жадання Сновидця».

Це уривки з віршів поета, нобелівського лауреата Сен-Жон Перса. Вони чудові, бо в них пульсує таємниця. Вони схожі на ворожбу, на замовляння. Це свого роду сни наяву.

Б. А я боюсь своїх сновидінь і хотіла б, аби мені нічого не снилося.

А. Чому?

Б. Мені снять лише неприємні сни — тьмаві, хаотичні, агресивні.

А. Вже не пам'ятаю, хто сказав: «Сон — це глибоченна криниця, в якій відбивається, передовсім, обличчя сновидця».

Б. А тобі, можна подумати, сняться лише прекрасні сни.

А. Ні. Мені інколи також сняться щось

прикре, але далеко не всі прикрі сні віщують лихо. Якщо людині сниться, що вона наступила на лайно босою ногою, це хоч і неприємне видіння, але сприятливе, оскільки обіцяє гроші, збагачення. Розкажи мені бодай один, останній сон, і ми разом спробуємо витлумачити його.

Б. Ні.

А. Чому?

Б. Не хочу знати свого майбутнього.

А. Зрозуміло. Ти боїшся його. І даремно. Відома снознавиця Катерина Соляник вважає, що «сон — це, можливо, єдиний у світі порада, який ніколи не дасть поради на шкоду вам. Він покликаний захистити, попередити й допомогти, показати варіант рішення, який лежить не на поверхні, але може бути навіть ефективнішим і вдалішим в конкретній ситуації... Важливо лише зрозуміти, в чому він полягає».

Б. Це вона так думає, а мені здається, що мої важкі сні мені навіює якась лиха сила...

А. Навіщо?

Б. Щоб збентежити мене, налякати, спантеличити.

А. А може, попередити лихо? Одна моя приятелька, фаховий психіатр, вважає сні, в яких на неї хтось нападає, грабує чи намагається вбити, своєрідним щепленням від лиха. Каже: «Це гарантія, що наяву зі мною нічого подібного не

станеться, оскільки я вже пережила це уві сні».

До речі, вже згадуваний Хорхе Луїс Борхес не виключає того, що твої підозри є небезпідставними. «А раптом природа кошмарів справді є надприродною? А раптом кошмари — це щілини пекла? І страшні сни переносять нас у пекло в буквальному сенсі? Чому б і ні? Світ дивний, в ньому можливо все». Питання в тому, навіщо це робиться? Щоб просто перелякати сновидця чи, що ймовірніше, попередити: «Твої вчинки не є бездоганними».

Мені, приміром, тьмаві, хаотичні сни, схожі на розмиті дощем акварельні малюнки, сняться, здебільшого, перед загостренням хронічних недугів. Я не розумію їх сенсу, пам'ятаю лише гнітючий настрій. Називаю їх «сліпими» снами і сприймаю як заклик: «Подбай про здоров'я».

Б. Окрім того, я не довіряю Сонникам. Колись у мене було декілька... Один пропонує одне тлумачення, інший — протилежне...

А. Й не дивно. Сонники укладають люди, а світ сновидінь — що безмежний мінливий океан. Для одного вода в ньому зелена, для іншого — блакитна, а ще інший бачить її рожевою. Проте, у всіх без винятку Сонниках є сталі, незмінні символи, напрацьовані впродовж тисячоліть. Сім років тому я придбала цікаву книжку «Кухня ведьм. Полезные тайны», яка об'єднає під однією

обкладинкою потаємні книжки середньовіччя, які зберігалися в монастирських бібліотеках, у лікарів, травників і навіть некромантів: «Травник Апулея», книжки про камені, фізіономіку, хіромантію, а також «Сонник Даниїла» (XIV–XV ст.), званий ще Оксфордським. І була приємно здивована, що можу користуватися ним, оскільки більша половина тлумачень за своєю суттю майже не відрізняється від тих, які пропонують найсучасніші Сонники. Проблема не в Сонниках, а у твоєму зневажливому ставленні до своїх видінь, в небажанні пізнавати в собі як добре, так і зле.

А це, між іншим, дуже цікава праця. Знову зачитую Джозефа Кемпбелла: «Підсвідоме посилає в мозок найрізноманітніші фантазії, страшних істот, жахливі й облудні образи... оскільки під підлогою відносно охайного, невеликого житлового приміщення, яке ми називаємо свідомістю, людське царство перетворюється в печери Аладіна. Там нас очікують не лише дорогоцінні скарби, але й небезпечні джини». Страхаючись джинів, ти відмовляєшся від скарбів, дорога.

Б. І що саме ти вважаєш «дорогоцінними скарбами»?

А. Віщі, містичні сни, які допомагають людині, а то й змушують її змінювати думки, мрії, ідеї. Тобто, докорінно змінюватися на краще, пильніше, відповідальніше ставитися як до життя,

так і до смерті. Поезія (справжня!) і віщий сон мають спільне джерело. Муза талановитого поета не пурхає над ним, а подібно душі сновидця, в якій не згасла жага пізнання, перебуває на межі миттєвості й вічності й там, як богиня доли Парка, з вражень дня і ночі висновує Здогад.

«Денні» вірші, «денні» сни, в яких не вловлюється подих вічності, — витвори без підтексту, як правило, неглибокі й швидко забуваються. А віщі сни, так само, як і геніальні вірші, залишаються в пам'яті назавше, бо вони — діти дня і ночі, пізнаного і непізнаного, минулого й вічного. Той, хто подібно тобі, нехтує ними, нехтує самопізнанням, самовідкриттям і самовикриттям, мов листок пливе на поверхні ріки життя.

Б. Ну годі! Вважай, що ти переконала мене, «сновидице»! Якщо мені присниться якийсь неймовірний сон, я звернуся до тебе, щоб ти витлумачила його.

А. Звертайся, але май на увазі, що ніхто не зробить цього краще за тебе, бо на відміну від сторонньої людини, ти знаєш про себе все чи майже все: обставини свого життя, свої грішки, свої мрії, прагнення, стан здоров'я і т. і. То ж вчися сама.

Б. Гаразд, спробую. Підкажи мені, який Сонник нині вважають найповнішим, найдосконалішим?

А. Запитання просте й, водночас, складне.

Почну здалека. Понад двадцять років тому я придбала свій перший Сонник «В царстве сна и смерти» російського автора Євгена Цветкова — невеликий за обсягом і дуже лаконічний. Відтоді я почала записувати свої сни, а також сни своїх родичів, друзів і знайомих. Причому, не всі, а лише ті, які, на думку сновидців, збулися. Й також тлумачення окремих символів, які дарували мені малознайомі люди, переважно жінки, порівнювала їх з тлумаченнями, які мені пропонували Сонники, й... робила висновки. Той самий шлях долав свого часу і Євген Цветков. «Двадцять років я займався сновидіннями — своїми і чужими. Не психологією, не аналізом сонних марень, а саме роздумами над ними, як роздумують над картиною великого майстра, притчею мудреця або уривком зі Святої Книги, який запав у серце... Кожна людина, яка тлумачить свої сни, здійснює ту ж роботу, що й поет, чи письменник, які «мучаться» своїми творами, ще ненародженими, поки раптом їх не осяє...»

Б. До чого це ти?.. Я ж питала про Сонник!

А. До того, що всяка справжня розгадка сну — подія творча. Тлумачення сну — це творення оповідання про задум долі. Без натхнення вигадкування є бездарним. Ти хочеш, щоб я запропонувала тобі не Сонник, а довідник. Щоб ти відкрила його і без будь-яких зусиль розуму і серця

отримала однозначну вичерпну відповідь. А сни, за Цветковим, слід тлумачити так, «як тлумачили отці церкви Священне Письмо, як даоські монахи тлумачили п'ять тисяч ієрогліфів Лао Цзи: натхненням, одкровенням, несподіваним осінінням».

Б. Тобто, без Сонника?

А. З Сонником. Але відкриваючи його, ти маєш пам'ятати, що він — своєрідний шифр, за допомогою якого твоя підсвідомість спілкується зі свідомістю, дороговказ на перехресті доріг, який підказує тобі, куди рухатися, на чому слід зосередити свою увагу. Прочитавши його, ти маєш довіритися своїй уяві, інтуїції, життєвому досвіду...

Б. А якщо того, що ти перерахувала, обмаль?

А. Не прибіднюйся. Адже ти знаєш, що в народній поезії козак — сокіл, орел — володар неба, отже начальник, високопоставлений чиновник, впливовий ворог, а також герой, мужня, відважна людина; мак — квітка кохання і, водночас, смутку, розлуки. Якщо не свідомість твоя, то підсвідомість знає все чи майже все, що пропонує тобі Сонник. Але ти мусиш активізувати свої приховані знання. Часом, якщо тобі мариться якийсь чудернацький, страшний чи навпаки дуже радісний сон, який супроводжується бурхливими емоціями, знання активізуються самі й, прокинувшись, ти й без Сонника вгадуєш сенс

свого сну і через певний час усвідомлюєш, що він був віщим. Здебільшого лише тоді більшість сновидців починають розуміти окремі деталі сну, аналізувати їх за допомогою Сонника, згоджуватися з ним чи ні, тобто, по суті, укладати власний Сонник. Для прикладу переповім тобі сон мого колишнього сусіда, яким зі мною поділився його син. На початку дев'яностих років сусід започаткував свій бізнес і успішно його провадив. Тоді ж приснилося йому таке: «Дивлюся через вікно свого будинку на подвір'я і бачу там чиюсь гарну рябу корову. Виходжу назовні, а там біля корови сидить товстелезна тітка в кухвайці. Доїть корову, а поруч вже стоїть одне відро з надоем. Проте тітка продовжує роботу — смикає і смикає корову за дійки. Я бачу, що корова вже починає худнути. Кричу тітці: «Годі! Годі!», але вона не зважає на мене. Трудиться й також худне, худне. Раптом лунає тріск і корова, переламавшись навпіл, падає на землю, а разом з тим і відра з молоком... Доярка зникає. Я підбігаю до корови, але бачу замість неї лише купу кісток».

Тато під час сніданку був дуже смутним: «Знаю, що молоко — це добре, корова сниться до збагачення, а що знакують кістки, тітка в кухвайці? Мабуть, бідність. Сон, схоже, віщує мені, що я спершу забагатію, а потім збанкрутую». І не помилився. Забагатів якимось дуже швидко, бо був

чоловіком метким, моторним, не боявся ризикувати, а потім, замість того, щоб згадати свій сон і вдовольнитися тим, що має, уклав половину зароблених грошей в якийсь «липовий» проект, другу відняли рекетири... Наслідок — інсульт. У Соннику написано, що «кості — це небезпека інтриг, змова, неприємна пригода...» А виявилось, що смерть. А товста тітка в кухайці (я сам до цього додумався) — це його щаслива фортуна. «Надоїла йому чимало добра й залишила його».

Ти почула лише один короткий сон, а скількома символами завдяки йому збагатилася? То ж не дивуйся, що я люблю і свої, і чужі сни.

Б. Ти впевнена, що, розповідаючи родині свій сон, чоловік нічого не додав, не домальював?

А. Ні, тому що всі ми підрихтовуємо, підмальовуємо свої видіння вже в ту мить, коли прокидаємося, побачені уві сні картинки починають тьмяніти, розпливатися, відлітати, як птахи у вирій. Ми гарячково ловимо їх, й те нелогічне, фантастичне, що вдалося впіймати, зберегти, несамохіть починаємо впорядковувати за законами логіки, сиріч свідомості. Це раз. Друге, ми доповнюємо те, що вціліло, коли, прокинувшись, починаємо відтворювати побачене в своїй уяві й оцінювати його. А невдовзі домальовуємо й дофантазовуємо свої візії, втретє, спираючись на Сонник чи поради рідних.

Б. Знову запитую: який Сонник ти мені радиш придбати?

А. Для початку придбай собі невеликий за обсягом, лаконічний, головне — зрозумілий тобі Сонник, тому що об'ємні, «наукоподібні» Сонники, які подають понад десять і більше тлумачень одного символу, тільки спантеличать початкуючих тлумачів. Знаю це з власного досвіду. Придбавши, не клади Сонник на полицю, а погортай його, а ще краще почитай. Загодя ознайомся з «шифром», який ти обрала, бодай побіжно і скажи собі: «Це мій улюблений Сонник! Я буду довіряти саме йому!» Й невдовзі, після постійних «контактів» з ним, ти будеш бачити сни, здебільшого, за цим Сонником. Я вже понад двадцять років користуюся саме таким — невеликим, лаконічним — і отримую від нього найточніші поради. А от, скажімо, зі славнозвісним Сонником Густавуса Хіндмана Міллера «контакт» у мене не склався. Відтак, я дійшла висновку, що шукати підказки варто передовсім в Тлумачниках свого народу чи близьких йому за ментальністю Сонниках слов'янських народів. Звісно, ти можеш мати будь-які інші Сонники — асирійські, перські чи африканські (якщо такі є), але твоїм улюбленцем має бути один, бажано слов'янський. Раджу тобі також, подібно мені, придбати собі зшиток і записувати там: а) свій сон; б) твоє тлумачення; в) наслідки, тобто, що збулося (повністю або

частково), а що не збулося. Якщо ти прислухаєшся до моєї поради, тобі частіше снитимуться, вірніше, запам'ятовуватимуться твої видіння. З кожним роком вони ставатимуть чіткішими, барвистішими і мудрішими або приємнішими. Це по-перше. А по-друге, ти навчишся не просто тлумачити їх, а отримувати задоволення від своїх творчих зусиль і своєї «прозорливості».

Б. Дякую за пораду. Можна, я погортаю рукопис твого Сонника?

А. Погортай.

Б. Отакої! Ти розповідаєш свої сни?!

А. Моїх тут небагато. Здебільшого це сни інших людей: родичів, друзів, просто знайомих людей.

Б. А © — це що?

А. Це знак, що сновидець сам розповідає свій сон, пропонує своє тлумачення і розповідає, що сталося згодом: збувся сон чи ні, а якщо збувся, то як саме: так як гадалося чи якимось по-іншому.

Б. Чому це спало тобі на думку?..

А. Я вже пояснювала тобі, що таким робом легше зрозуміти й запам'ятати сенс того чи іншого символу. Окрім того, я уявила собі сиву давнину, наших пращурів. Довгими зимовими вечорами при мерехтливому світлі каганця вони розповідали один одному не лише чарівні казки, але й свої дивовижні, схожі на казку, сновидіння, обговорювали їх,

шукали їхніх слідів у реальності, тобто гуртом творили Тлумачення, певну частину яких успадкували ми. Це було дуже цікаво. Це зближувало людей, вигострювало уяву.

Люди й нині люблять слухати чужі сни, особливо ті, в яких є глибина, містика, які, подібно твоїм снам, викликають хвилювання, навіть страх. Очі їх робляться круглими, подих зачаєним, голос приглушеним. І не дивно, адже оповідач відкриває перед ними свою «печеру Аладіна»...

Б. Тут і вірші?..

А. Це мої, індивідуальні, тлумачення власних сновидінь.

Б. Не розумію.

А. Пояснюю. Тобі, скажімо, приснилося, що ти блукаєш густим, понурим лісом. Сонник тлумачить це так: «Вас чекають невдачі на службі й сімейні незгоди». А ти — самотня жінка, на службу не ходиш, ні підступних друзів, ні відвертих ворогів не маєш. А сон приснився. Отже, треба шукати якесь своє, особисте тлумачення.

Б. Мені справді якось снився подібний сон.

А. І ти постаралася якнайшвидше забути його.

Б. Так.

А. Даремно. Якби ти трохи поміркувала, то дійшла б висновку, що лячний ліс, яким ти довго блукала, це, можливо, твоя підсвідомість. Можливо,

ти перебуваєш у незгоді сама з собою, шукаєш в собі відповіді на якісь запитання і, водночас, боїшся їх знайти. В такому разі сон підказує тобі: «Годі блукати! Поглянь правді у вічі! Реально оціни обставини свого життя, свої мрії, світло і темряву в собі й виходь з лісу, тобто, прийми рішення!»

Б. Я спробую. Дякую за розмову.

А. І я тобі дякую. За терпіння. Остання порада: не стався до своїх снів надто серйозно. Деякі з них, яскраві, чарівні, бувають отруйними, як мухомори.

II. Земля

Всеплощюща мати-годувальниця, хранителька скарбів, а також загадкових, грізних таємниць. В земних глибинах, за міфологією, знаходиться царство мертвих, пекло — обитель грішників і демонічних істот, ворожих людям. Те, що на поверхні землі є здебільшого добрим, благодатним, а те, що в її надрах — викликає тривогу, відчуття небезпеки, страх.

Неоднозначне (амбівалентне) ставлення до землі нерідко проявляється саме в наших снах. Земля — покрита зелом — надія на одужання, обіцянка добробуту, довголіття; орати землю — нелегка, але приємна праця, швидке завершення справ; щось закопувати — прагнення звільнитися

від прикрих обов'язків, неприємних спогадів, страхів; часом — знак того, що ви «закопуєте» свої таланти, мрії, плани на майбутнє, а також прагнення будь-що позбутися своїх ворогів чи суперників; відкопувати скарб — ви відкриєте в собі незнані досі можливості, таланти, по-новому осмислите своє життя; відкопати труну, кості — ви надто переймаєтеся минулими подіями, які завдали вам болю, а можливо й навпаки — вас нарешті зацікавить ваш родовід, життя предків, ви захочете відвідати їхні могили, подбати про них.

Автострада — широка, рівна — необмежені можливості досягнення успіху.

Алея (в парку) — ошатна, освітлена — ви прямуєте в майбутнє вірним шляхом; затемнена — сон радить вам замислитися над способами досягнення бажаного.

Берег — якщо, перепливаючи річку, ви сягнете берега — удача, а якщо стоїте на березі й не наважуєтеся зайти у воду — спокійне життя вам дорожче за поставлену мету.

Болото — бачити — застій у справах; йти болотом — ризиковані справи, наміри; виснажлива праця за мізерну платню; впасти в болото — серйозні, дуже несприятливі зміни.

Бруд — довкола — несприятливі обставини; забруднитися — захворіти, стати жертвою наклепу, втратити репутацію.

Весна (зима, осінь, літо) — не в сезон — удача, втішні звістки, несподівана допомога.

Вулиця — чиста, людна — успіхи в суспільному житті, кар'єрне зростання.

Гори (кручі) — голі, кам'янисті — несприятливі ситуації. Підніматися вгору — успіх, якщо досягнете вершини; спускатися — невдача; скотитися з гори — крах усіх планів.

Землетрус — відчутти уві сні землетрус; побачити, як падають скелі, руйнуються будівлі — життєва катастрофа; знак майбутніх суспільних катаклізмів, війни.

Камені — на дорозі, стежці — перепони; якщо переносите їх, а вони великі — доленосні вчинки, життєві тягарі, яких не уникнути. Отже, треба набратися терпіння. Вам дарують камінь — нові життєві можливості, досягнення бажаного завдяки нелегкій праці. Розкидати каміння — пошуки легкого шляху підчас розв'язання складних проблем, який не увінчається успіхом. Кидати в когось камінь — до успіху того, кому призначається камінь.

Красвид — привабливий — щастя, здійснення потаємних бажань.

Лід — та ж вода, але заціпеніла, непорушна — застій у справах; бурульки — матеріальні труднощі, проблеми в особистому житті. Якщо тануть — все невдовзі зміниться на краще. Краплі

падають на голову — кохання, але нетривале; або ж гроші — невеликі.

Ліс — темний, понурий — обставини не сприяють вашому особистому щастю. Привітний, осяяний гай — приємне товариство, любовне побачення.

Луг — якщо багато різнобарвних квітів — заможне, безтурботне життя.

Могила — сон про могилу (за Сонниками) не обіцяє нічого доброго: неприємності, хвороби, втрати рідних. Але може бути й інше тлумачення.

© «Я прожила зі своїм чоловіком сім років у мирі й злагоді. Ми працювали в одній фірмі, ніколи не сварилися, сумлінно виконували свої сімейні обов'язки. Я була впевнена, що мені пощастило. Збиралася народити дитину. Аж раптом мені приснився дивний сон. Начебто, я з подругою виношу з нашого будинку спальний мішок, в якому знаходиться труп мого чоловіка, котрого я вбила! Завантажуємо його у автівку червоного кольору і веземо за місто, щоб покрадьки поховати.

Сліпучо сяє сонце, обабіч дороги стеляться поля, вкриті неймовірно зеленою травою. Я кермую, не відчуваючи ні страху, ні докорів сумління. Навпаки, перебуваю в ейфорії: світ чудовий, я вродлива, здорова, щаслива. Єдиний клопіт — знайти підхоже місце для поховання. Їдемо довго, оскільки мені не хочеться толочити

зелене руно. Нарешті помічаю серед поля невеличку «лисинку». Зупиняю автівку. Ми переносимо туди спальник з небіжчиком. Я викопую могилу легко і швидко. Ми кладемо спальник у яму, присипаємо землею і в чудовому настрої повертаємося до автівки».

В Соннику, який у мене був, я прочитала: «Копати могилу — знак того, що супротивники готові знищити вас, але якщо ви встигнете завершити свою роботу, ви здолаєте їх».

Супротивників у мене не було, а запитань чимало. І найперше: як мені могло приснитися, що я вбила любого чоловіка і відчуваю себе при цьому щасливою як ніколи? Не знайшовши відповіді, я поклала собі забути чудний сон, але спогад про сонце упівнеба, яскраву зелень раз за разом пробуджували у мені радість. І якось я запитала себе: «Ти справді кохаєш свого чоловіка? Твоє співжиття з ним є тобі дійсно милим?» І змушена була визнати, що крайчиком душі вже давно прагну іншого життя. Нема чвар, але нема й радості, бо після одруження я поклала до ніг чоловіка, як зів'ялі квіти, свої мрії — про навчання в аспірантурі, наукову кар'єру, палке почуття. Через три місяці я призналася чоловікові, що прагну свободи. Сталося це сім років тому. Нині я — доцент в університеті, маю коханого чоловіка і маленьку донечку. Золото і зелень — барви мого

щастя.»

Пісок — якщо сидите на ньому — багатство, яке ви залюбки можете витратити; бавитися піском, майструвати щось з нього — приємні сексуальні стосунки, на жаль, нетривалі; брести піском — на задумане витратите більше часу, ніж гадалося. Бачити пісочний годинник — небезпідставний страх раптової смерті внаслідок катастрофи; бавитися пісочним годинником — витрачаєте час на дурниці.

Поле — доля. Якість її залежить від того, яке воно — весняне, літнє чи буре, осіннє; світле небо над ним чи затьмарене. Крокуєте ви цим полем второваною стежкою чи бредете навмання. Прямуєте до якоїсь мети — своєї домівки, родини, друзів чи никаєте в пошуках бодай якогось прихистку; радість чи страх у вас на душі. Довго стояти серед поля в роздумах — небажано: застій у справах, безрадісне родинне життя, хронічні недуги. Треба йти, не зважаючи ні на що! Долати долю. Якщо впевнено крокуєте полем і над вами яскраво сяє місяць уповні — ви — «місячна» людина — чуттєва, емоційна, мрійник, вигадник, фантазер, і завдяки своїм якостям і обдаруванням здобудете заслужену славу. Ущербний неясковий місяць — ваша меланхолія, схильність до депресій, невпевненість будуть час від часу викривлювати ваш життєвий шлях.

Пустеля — самота, глибока депресія, відсутність мети, життєвих перспектив. Якщо ж ви, бредучи пустелею, побачите оазис чи натрапите на якихось людей чи тварин (окрім змій) — ваше життя зміниться на краще. Ви знайдете собі пару, здобудете друзів.

Рілля — бачити — великі можливості. Сон підказує вам, що ви мусите конче визначити свою життєву мету і сумлінно «засівати» дану вам життєву ниву. Якщо скористаєтеся нею, на схилі віку вас чекає добрий «ужинок». Але може бути й інше... Пам'ятаєте рядки пісні «Чорна рілля зорана, і кістками засіяна»? Рілля, а над нею темне небо, багрянні хмари вістять небажані зрушення, криваві сутички, розруху.

Сніг

© “Я начебто прокидаюся, підхожу до вікна, а там... не золота осінь, як учора, а світ, укритий рівним, без жодного слідочка шаром сліпучо-білого снігу. Відчуваю, як серце моє повниться якоюсь неземною чистотою і радістю... Прокидаюся насправді в чудовому настрої, підбігаю до вікна, а там — золота осінь!

Шукаю тлумачення в Сонниках. Вони дуже різноманітні — любовне побачення, багатство, благополуччя; фортуна підкориться вам і ви здобудете владу; приємний подив; сніг уві сні — до швидкої радості. Зима не в сезон — покращення

грошових справ.

Промайнуло три місяці. За цей час нічого особливого не сталося, якщо не рахувати того, що цей розкішний сніговий пейзаж не розтанув у моїй уяві, й кожного разу, згадуючи його, я відчувала піднесення, радість, жагу чистоти.”

Стежка — найближче майбутнє: якщо суха, рівна — обставини сприятимуть вашим справам; кам'яниста, в'юнка — численні перешкоди, неприємні розмови, сутички.

Шлях — торувати самому — важка, невдячна праця; йти попереду юрби — невдача, натяк на те, що ви обрали не свій шлях; йти позаду натовпу — в дійсності будете йти попереду, станете провідником, лідером для багатьох співгромадян.

Яма — завжди небезпека. Ви йдете полем, лісом чи асфальтом, і раптом — перед вами яма. Чим глибша, тим більшою є небезпека. Добре, якщо ви відступите назад і спробуєте оминути її. Гірше, якщо ви зазираєте в яму (самі наражаєтеся на небезпеку, прагнете гострих відчуттів), оскільки з ями може вихопитися полум'я, котре наяву спопелить ваш достаток; вигулькнути небіжчик (давні провини зруйнують вашу кар'єру, родину); виповзти змія чи якась інша потвора (небезпечна хвороба). Погано, якщо ви довго стоїте і вдивляєтеся в порожню яму. Це віщує вам ув'язнення, а то й смерть.

III. Вода

В народній поезії — «водичка-сестричка, водичка Уляночка» — найближча, найрідніша людині речовина, якою можна і оздоровитися, і очиститися, і освятитися.

Пити чисту воду — до щастя; плавати в чистій воді радість, звільнення від напастей; вихлюпувати воду — матеріальні збитки, втрата репутації, сором; поливати рослини — добродійність; пірнати — ризикована справа, спокуса, якої вам не уникнути; топитися — великі труднощі, але якщо вздовж річки ростуть верби — впливові друзі допоможуть вам їх подолати.

Вода хлюпнула з-під підлоги — підступи ворогів, неприємні звістки, а також марні тривоги, брехливі чутки.

© «Я заходжу в ванну і бачу, що з-під підлоги струмує вода. Метушуся, починаю гарячково закривати-відкривати крани. З жахом думаю, що вода просякне в квартиру сусідів, а я не зможу оплатити ремонт. «Треба збирати воду» — вирішаю я і вибігаю з ванни. Знайшли відро, якусь шматину. Повернулася, а там... нема води, підлога суха, чиста...

Сонника я не мала, розгадувати сни не вміла. Просто припустила, що слід сподіватися якоїсь

халепи. Вона не забарилася. Через декілька днів я отримала повідомлення з банку, за яким я маю сплатити чималий борг. Свого часу я брала позику саме в цьому банку, але вже виплатила її! «Якась афера!» — вирішила я і побігла в банк. Дорогою з острахом думала, що мені доведеться довго доказувати це, можливо, навіть судитися з банком. Аж ні! Виявилося, що оператор припустився помилки і приписав мені борг жінки з прізвищем, схожим на моє».

Брід — переплигуєте з каменя на камінь, не замочивши ніг, — ви доможетеся бажаного завдяки розумові й розважливості. Якщо бредете чистою водою — досягнете успіху чесно, законними способами, якщо ж каламутною — для досягнення омріяного ви не зупинитеся ні перед чим.

Водограй (гейзер, фонтан) — неочікувана радість. Водоспад — потужний, ревучий — серйозні, несприятливі переміни в суспільному, в особистому житті.

Джерело — радісні події, повнота життя; пити з джерела — одужання.

Криниця — гарний сон, якщо вона доглянута і при ній є відро з водою — доля прихильна до вас, все задумане ви здобудете без особливих зусиль; якщо ж вам треба витягти відро з водою — мусите постаратися, щоб домогтися бажаного; копати криницю — ваша праця на

користь суспільства буде належним чином відзначена. Якщо ви копаєте, а земля суха, кам'яниста, а довкола скелі — жінка, яку ви покохали, дістанеться іншому.

Море — дивитися на нього — життєві обставини сприяють вам, ви можете започаткувати будь-яку справу і вона успішно розвиватиметься. Іти берегом моря — до далекої мандрівки, приємної зустрічі, якщо сон кольоровий, море синє, спокійне. Якщо ж на морі шторм — відмовтеся від своїх планів.

Ріка — плин життя, особливості його тривання. Якщо тихоплинна, повновода — ви господар свого майбутнього. Доля не чинитиме вам значних перепон у здійсненні ваших намірів, але, водночас, не обіцяє і великих успіхів ні в роботі, ні в особистому житті. Вас чекає спокійне, тривале, сповнене сумлінної праці життя.

Бурхлива, норовиста річка — сподівайтесь нелегкої боротьби за здійснення своїх мрій. Якщо вода чиста ви доможетеся бажаного, але дещо пізніше, ніж гадаєте. Якщо ж річка широка, але мілководна — ви не зуміли скористатися шансами, які надала вам доля. Вас чекає тривале існування без подвигів, без слави, без достатку.

Пересохла річка, кам'янисте ложе — життєвий крах. Треба зібратися з духом і наповнити своє життя іншими планами, турботами, радіощами.

Переправа — небезпека; доленосні зміни в житті. Позитивні чи негативні — залежить від того, як ви долаєте річку. Човном з двома веслами — зміни стануться швидко, на краще; з одним веслом — дещо пізніше і коштуватимуть вам чимало зусиль. Без весел чи нашвидкуруч збитим плотом — краще не плануйте жодних змін.

Добротним мостом — родичі чи друзі допоможуть вам без особливих зусиль змінити ваше життя. Напівзруйнованим містком — небезпека втратити все, що маєте. Недужим людям похилого віку такий сон може вістити смерть.

Струмок — зміна праці; зміна життя; переїзд в інше місто.

Повінь — Якщо вода чиста — чудовий сон. Віщує душевне піднесення, натхненну працю, великі можливості, шанси на успіх. В особистому житті — закоханість, кохання без меж. Якщо вода каламутна, змітає все на своєму шляху — нездорові пристрасті, психічні захворювання, неконтрольована агресія аж до порушення закону і ув'язнення.

Озеро — небезпека; плавати в озері — розлука для закоханих.

© «Ми з чоловіком, зовсім голі, тримаючись за руки, прямуємо стежкою до озера. Довкола густий, понурий ліс. Сіре небо й озеро сіре, непорушне. Заходимо вдвох у воду і плаваємо

мовчки, нарізно. Я досить швидко вибиваюся з сил, бо вода якась незвичайна — важка, тужава, як розтоплене олово, проте намагаюся наздогнати чоловіка, який пливе до іншого берега. Кричу йому: «Зачекай мене!» — але він не озивається. Знесилівши, повертаюся назад, а берега не видно.

Прокинувшись, подумала: «Тьху, який неприємний сон!» — і не надала йому особливого значення, бо, по-перше, вважала сні химерами втомленого мозку, а по-друге, ми жили, як кажуть, душа в душу, мали двійко діток, непогано заробляли. Що було потім і згадувати не хочеться. Я втратила роботу. У фірми, де працював чоловік, виникли проблеми зі збутом продукції. Працівникам перестали виплачувати зарплатню. Я віднесла в ломбард всі прикраси, подаровані мені матір'ю, продала задешево декілька картин — спадок від дідуся, комп'ютер... Дожилися ми до того, що нам забракло грошей навіть на їжу. Аж тут чоловікові запропонували очолити філію фірми в іншому місті. Шкода, що я тоді не згадала про свій сон і сказала йому: «Їдь!» «Поплавали» ми з ним нарізно два роки та й розлучилися — він знайшов собі там іншу жінку».

IV. Небо. Повітря. Світила

Довго дивитися на небо — невдоволення своїм реальним життям; нереалізоване прагнення самопізнання, пізнання світу; неусвідомлені релігійні поривання. Не столочіть їх! Відмежуйтеся на якийсь час від поточних життєвих турбот і спробуйте поспілкуватися зі своєю душею, зрозумійте, чого їй бракує.

Ясне, високе небо — ви здорові, енергійні, сповнені бажання творити, винаходити. Доля готова підтримати вас. Літаєте небом — передчуття добра, задоволення своєю «крилатістю». Низьке, понуре небо — життєві обставини складаються не на вашу користь; вашій душі бракує віри — в майбутнє, в Бога, любові до життя, відчуття його нескінченності; ви надто часто згадуєте минуле (милуєтеся ним чи тужите) замість того, щоб яскраво жити сьогодні й планувати майбутнє. Зоряне небо — сповнення бажань.

Блискавка

Цей сон приснився сорокарічній жінці — матері двох дорослих дітей.

© «Чисте небо. Я переходжу по камінцях спокійну плитку ріку. Раптом наді мною спалахує блискавка і поціляє в мене. Я прокидаюся. Не відчуваю ні болю, ні страху, лише подив і збентеження: «До чого б це?» В Соннику, який я

мала, блискавка, з одного боку, “обіцяє мені щастя і процвітання на короткий час”, а з другого, зазначено: “Якщо блискавка освітила вас — то непередбачуване горе потрясе вашу душу». Блискавка у моєму сні не просто освітила мене, але й поцілила мені просто в сонячне сплетіння. Словом, я вирішила, що горя мені не оминути, дарма, що небо було безхмарним, а вода в річці чистою. Через півтора місяці в мене розболівся попереk. Я звернулася до лікаря і виявилось, що я вагітна!

Згодом одна з моїх подруг, історик за фахом, розповіла, що нашим предкам блискавка бачилася вогненным змієм, а змій уважався втіленням чоловічого сексу. А в Китаї (де ми, а де Китай?) удар блискавки, грому логічно пов’язаний з поняттям «завагітніти».

Вітер — потужний — перепони від оточуючих; рівний — сприяння; сильний на морі — хтось далекий сприятиме вашому успіху; шелестить в деревах — розлука.

Град — дрібний — досада; крупний, дуже сильний — беззахисність, небажані життєві зміни.

Гроза — клопоти, турботи, конфлікти, стреси; дуже потужна, з дощем — конфлікт, який вирішиться не на вашу користь. Гроза також пророкує кару за негідний вчинок.

Якщо уві сні ви довго, як вам здається, чуєте

шум дощу, а, прокинувшись, бачите, що за вікном гарна погода, значить, хтось поривається нагадати вам про себе (живий чи померлий) чи про якусь обіцянку, яку ви йому давали, але не виконали. Подумайте, хто б це міг бути і, по можливості виконайте.

Дощ — тихий — каяття; сильний — велика невдача; промокнути — застій, недуга; сліпий дощик — приємна зміна; намочив голову — пристрасть.

Захід сонця — завершення тривалої праці чи тривалого роману; зміна поглядів на життя; духовне виснаження, потреба відпочинку.

Зоря — одна, крупна — ви людина цілеспрямована, несхитна в своїх переконаннях, вірна в коханні. То ж будьте сміливими і в усьому розраховувати на підтримку долі.

Зорепад — несподіване кохання; спадок; визнання, нагорода, інші відзнаки за працю.

Місяць — сонце закоханих, а також поетів, чаклунів і магів. Місяць-молодик для дівчат — це сват, чоловік, який допоможе їй поєднатися з коханим; повновидий місяць для поета, музиканта, художника — публічний успіх; якщо місяць над міру великий, срібний — справжня слава. Для бізнесмена — збагачення; для заміжньої жінки — бажана вагітність. Сон, у якому вам бачиться тьмавий, ущербний місяць — ваше захоплення

езотерикою, окультними практиками може негативно вплинути на вашу психіку.

Світанок — успішний початок нової праці. Для дівчини — оспівчення в коханні; для хворих — одужання.

Сонце — для праукраїнців (і загалом слов'ян) — прекрасне і водночас грізне божество. Яскраве, сліпуче сонце віщує вам справжнє кохання, заслужену славу, багатство, здобуде чесною працею. Для винахідників, науковців — нові ідеї, сміливі наукові гіпотези; для політиків — популярність, перемогу на виборах; для службовців — стрімке кар'єрне зростання. Для жінок — щасливе заміжжя або ж навпаки — жадана воля, реалізація талантів. Сонце також є щитом, оберегом. Якщо ви бачите лихий, навіть зловісний сон, а на небі сонце — наслідки його будуть менш руйнівними. Якщо сонце затуляють хмари — тимчасові труднощі. Дуже несприятливий сон, якщо здається, що сонце є надто палючим — до хвороби; падає на землю — до природних катаклізмів. Затемнення сонця — знак політичної нестабільності, зміни (не на краще) влади, конфлікту з сусідньою державою; криваво-червоне сонце — загроза війни чи участь у війні, яку провадитиме інша держава. В особистому житті — тяжка хвороба, насильницька смерть.

Сутінки — несприятливі часи; не варто

започатковувати якісь справи, влаштовуватися на роботу, планувати одруження, поїздки.

Хмари — важкі, чорні — неприємне відкриття; якщо над полем (долею) — небезпека для життя — тривала недуга, катастрофа, глибока депресія. Якщо хмари підсвічені ранковим сонцем — легке життя; білосніжні — ви схильні до будівництва «повітряних палаців». Спускайтеся з неба на землю.

Смерч

Я скута ретязем.
Довкола тільки степ
і ні душі...
Невільниця? Чия?
Сиджу на спитій
спекою травиці
Перегризаю ретязь
на руках,
твердіший за алмаз,
й чекаю
Визволителя. Кого?
Ламаю зуби й бачу
вдалині
потужний,
аж до неба, смерч!
До мене квапиться.
У ньому чорт

танцює!

А я радію: визволить
мене

з незламних пут!

Прокинулась з
полегшею. Гадаю:

Я скута ретязем
пересудів, моралі?

Чи, може, ретязем
нікчемних, мертвих
знань,

що не дають мені
пошлюбити життя

у всій його
потворності й вроді?

Хай буде смерч!

Я хочу танцювати

Байдуже з ким
аби без пут!

P.S. Про смерч мені, малій, розповідала
бабуся-степовичка.

Я довго мріяла побачити його і кинути в нього
ножик, щоб поранити чорта, але... Побачила лише
зараз, уві сні. А згодом і наяву. Смерч виявився
чоловіком, спокусливим, як чорт. Він уцент
зруйнував моє колишнє життя, але звільнив від усіх
пут не мене, а себе.

V. Вогонь

Видіння вогню в Сонниках тлумачать по-різному. В одних — розчарування, сварки, лиха слава, недуга; в інших — щось добре (якщо самі не горите) — заможність, вигідні справи. Тут неабияку роль відіграє ставлення до вогню. Для нас — сонце-і вогнепоклонників — вогонь — стихія грізна і, водночас, милостива, яка зігріває, очищує, пожирає все, що віджило, дарує шанс на оновлення. Зрозуміла річ, що для людини, яка пережила пожежу, зазнала опіків, сон, в якому палахкотить вогонь, матиме, передовсім, негативний сенс.

Багаття — родина. Яскраве, високе багаття обіцяє мир, злагоду, численних дітей та онуків, підтримку родини.

Війна — інколи сон може бути передбаченням реальних військових подій, повстання, суспільних негараздів, але здебільшого йдеться про наявність глибокого внутрішнього конфлікту між коханням і обов'язком, обов'язком і совістю, мріями, переконаннями і жорстокою реальністю, а також попередженням про серйозне захворювання, з яким ваш організм вже вступив у боротьбу.

Дим — сумніви, розгубленість, труднощі. Над будинком, стовпом — ви здолаєте свої

слабкості й приймете вірне рішення. Стелиться низько, роз'їдає очі — спасуєте перед труднощами й будете довго шкодувати про це. Розпалюєте багаття — вогню мало, а диму багато — праця без натхнення, шлюб без кохання.

Пожежа — радість; якщо вам не щастило, споглядання вогню уві сні підказує вам, що становище ваше зміниться; ви позбудетеся того, що найдужче гнітило вас — безглузвих мрій і планів; зрадливих друзів, нещасливого кохання і знайдете в собі сили розпочати нове життя.

Горите самі — шалене кохання; якщо багато диму — ненависть, неконтрольовані пристрасті, сексуальні збочення. Обпекти руку — несподівані гроші.

VI. Барви

За будь-якого сюжету кольорові сни є завжди кращими ніж чорно-білі, оскільки свідчать про ваше психічне здоров'я, душевну снагу, бажання і здатність змагатися з життям і за життя.

Сонники, зазвичай, тлумачать барви просто і зрозуміло: біла — радість, жовта — заздрість, зрада, зелена — надія, гроші, здоров'я, роздуми; червона — честь, слава, синя — неприємності, рожева — мрії, фіолетова — загадка, таємниця,

схильність до містики, чорна — печаль, невдача, велике розчарування. Але барви (передовсім квітів) можуть передбачати й щось інше.

© «Я порядкую на кухні — тісній, чорно-білій. Раптом лунає різкий дзвінок. Відчиняю двері. За порогом стоять три розкішні вазони. В одному білі квіти, в другому жовті, а в третьому червоні. Дивуюся. Забираю їх на кухню, яка раптом стає світлішою, просторішою. Милуюся ними...

Прокинувшись, розумію, що мені приснився приємний сон, але що значать ті вазони? Гортаю Сонники. В одному знаходжу — «отримати в подарунок квіти у вазоні — звістка про померлу людину», в другому — «білі квіти — печаль». Про червоні й жовті — пояснень нема. Отже, мені, виховательці в дитсадку, слід сподіватися печалі, зради і слави? Розгадала я свій сон через три дні, коли мені потелефонував нотаріус і повідомив, що моя колишня сусідка, німецька бабуся, за якою я свого часу доглядала впродовж чотирьох років, заповіла мені три родинні коштовності — каблучку з діамантом (білі квіти), сережки з рубінами (червоні) й чудове кольє з бурштину (жовті квіти)».

Барвисті сни, виявляється можуть також сприяти душевному і фізичному одужанню сновидця.

© «Я прохворіла всю осінь і зиму. Лікувалася і там, і сям, але тяжкі хронічні недуги не

відступали. Від повсякчасного болю я втратила інтерес до життя, припинила лікування і почала сподіватися смерті. Аж якось під кінець лютого приснився мені ось такий сон.

Я приїхала в санаторій. У мене дві важкі валізи. Мені хтось вручає ключ від кімнати. Я відчиняю її, заходжу... Вона невеличка, схожа на неприбрану палату в сільській амбулаторії. «Треба втікати звідсіля», — думаю я і відчиняю вікно. А там... довга рівна стежина. Зліва від неї ще сніг лежить, а справа — вже зеленіє молода соковита трава! Я вибігаю надвір і прямую стежиною... Відчуваю себе молодою і здоровою.

Прокинувшись, почала гортати Сонники. Весна не в сезон — до добра. Сніг, що тане — страх обернеться на радість. Зелена трава — надія, здоров'я.

Приємний сон збадьорив мене. Я продовжила лікування. Зо три тижні сподівалася покращання, але не діждалася і знову впала в депресію. І мені знову приснився підбадьорливий сон.

Я в магазині. Приміряю сукні — чорну, сіру, ще якусь... Жодне з них мені не подобається. Нарешті одягаю білу блузку і елегантний костюм салатого кольору. Він мені дуже личить. Милуюся собою і помічаю, що в магазин заходить знайомий чоловік, який вже десять років замешкує в Америці. Тішуся, що він побачить мене гарно

зодягнуною. Прямую до нього. Він здивовано, навіть з захватом розглядає мене.

Прокидаюся з посмішкою на вустах. Вірю, що неодмінно одужаю. Старанно виконую всі процедури, пробую читати, вишивати, охоче розмовляю з друзями. Минає місяць. Жодних змін. Я починаю думати, що мені приснилися не віщі, а оманливі сни. Примарилося те, про що я мрію, а не те, що буде. Впадаю в розпач. Не їм, не п'ю, ковтаю лише знеболюючі пігулки.

Й знову мені сниться кольоровий сон.

Гарячий літній день. Я йду вулицею. Зустрічаю лікаря, з яким приятелювала колись, в іншому місті. Він пропонує мені скупатися в озері, котре, начебто, знаходиться поблизу. Ми підходимо до озера. В ньому плаває сила-силенна людей. Я відмовляюся купатися і пропоную йому зайти до мене на каву. Квартира моя знаходиться, виявляється, неподалеку. Вона схожа на ту, в якій я колись замешкувала — три кімнати вагончиком і невеличка кухня. Готую каву. Раптом з'являється мій син. Йому не подобається, що я приймаю чоловіка, котрого він не знає. Він залишає нас і йде в одну з кімнат. Я подаю гостеві каву і поспішаю до сина. Він у залі. Стоїть на розкладній драбині й білить стелю. А внизу — донька фарбує стіну. Я повернулася на кухню і кажу гостеві: «Син затіяв ремонт. Може, допоможеш йому?» Той

згоджується. Я запроваджую його в найменшу кімнату, де вже знаходяться банки з фарбами, малярські інструменти. Повертаюся на кухню і починаю готувати обід. Через якийсь час заходжу туди, де трудився гість. Той уже завершив ремонт. Стеля білосніжна, стіни світло-зелені. Під стелею, вздовж стіни висять на срібному шнурку разки намистин — наче кришталевий дощ. Прямую в зал. І там стеля біла, стіни світло-зелені, сяє велика кришталева люстра. А в третій кімнаті на ніжно зелених стінах розвішані барвисті пейзажі в гарних рамах...

Прокинулася щасливою. Моє тіло — це дім (квартира) для душі. Воно, на щастя, не зруйноване, але занедбане і потребує негайного ремонту. Й здійснити його мені допоможуть мої діти і лікар!

Переповіла свій сон рідним. «Мусиш пройти повне обстеження, а я пошукаю путнього лікаря, який встановить точний діагноз і зможе «поремонтувати» тебе», — мовив син. І знайшов. Декілька курсів лікування суттєво покращили моє самопочуття, повернули мені радість життя і віру в повне одужання.

Хотілося б знати, хто саме — сили неба, моя підсвідомість чи моє тіло тричі дарували мені ці біло-зелені сни і через них спонукували мене боротися з недугами».

Білий сон

Білий день,
білі стяжки стежин,
біле поле
і білі дерева.
Не від снігу, о ні...
Просто білі
безкровні, безмовні
привиддя сліпучі,
гнучкі, наче спрутові

щупи

присмоктались
гілками
до мене
смутної, слабкої...
Депресія білоока?
Сон безумця чи

самогубця

мене оповив?
Кров співає...
Хилюся... Нехай...
І раптово!
На щупі одному
проклюнулася

брунька багряна!

рожева,
зелена...

Я можу! Я зможу
усе оживити!
Солодкою кров'ю
своюю.

P.S. Цей обнадійливий сон приснився мені тоді, коли хотілося безслідно зникнути з цього світу.

VII. ДЕРЕВА. КУЩІ

Акація — чоловікові — до одруження з гарною, але вередливою жінкою; для жінки — складні, болісні стосунки з коханим.

Береза — бачити струнку, зеленолисту — радість. Садити на своєму подвір'ї — розлука з рідними; на чужому — руйнування стосунків. Ви ніколи не повернетесь на те подвір'я.

Вишня — символ молодості й дівочою краси. Сон пророкує дівчині численних залицяльників, коротке дівування. Хлопцеві — закоханість у дівчину-красуню. Якщо взимку присниться вишня, що зацвіла, — сподівайтесь щасливої долі, вдалого одруження.

Верба — символ Світового дерева, надзвичайної життєвості. В давнину вербовою гілкою відшуковували воду. Щоб уберегти воду від лихих сил, обсаджували вербами колодязі. Сон, у

якому ви бачите верби, — це обіцянка підтримки і захисту від ворожих сил, несприятливих життєвих обставин. Якщо, наприклад, вам сниться що ви топитеся в річці, а на березі ростуть верби, значить, в скрутній ситуації ви несподівано отримаєте допомогу як психологічну, так і матеріальну.

Якщо недужому сниться, що йому подарували вербову галузку, вербові «котики» — він неодмінно здолає хворобу. Для вагітної — це знак, що вона без ускладнень народить здорову дитину. Для спортсмена — обіцянка перемоги. Для дівчини — захист від зурочень, підступів суперниці. Для бізнесмена вилізти на вербу, значить, здобути прихильність впливових людей.

Горіх — символ міцності, витривалості, мудрості. Рвати горіхи — примножувати знання, здобувати гроші. Лускати горіхи — знайти мудре рішення складної життєвої ситуації. Їсти горіхи — чвари на службі.

Горобина — цвіте — для дівчини — скромне весілля. Намисто з горобини — для жінки — спокійне сповнене приємних домашніх турбот життя, туга за дівоцтвом. Птахи обсіли горобину і скльовують ягоди — для чоловіка — вам доведеться утримувати ледачкуватих родичів; для жінки — екстравагантний вчинок на зразок одруження з набагато молодшим чоловіком, гри в казино, захоплення екстремальним видом спорту.

Груша — також священне дерево, але порівняно, скажімо, з яблуною, світлим, «денним» деревом, вона символізує темний, «нічний» бік світобудови. Сон, в якому фігурує груша, обіцяє недуги, докучливі турботи, душевні терзання. Чим більше на дереві груш, тим складнішими будуть випробування. Їсти груші — до захворювання внутрішніх органів.

Дуб — сакральне, найповажніше дерево наших предків, втілення світового дерева — Прадуба. Дуб — дерево Перуна — бога блискавки і грому. Його шанували за міцність, несхитність і довговічність. До дуба ходили за здоров'ям — прикладали до нього долоні й набиралися сили.

Сон, у якому ви бачите кристалий здоровий дуб, обіцяє вам міцне здоров'я, фінансову стабільність, душевний спокій. Якщо на дубі чимало жолудів — неочікувані прибутки. Лізете на дуб — духовне вдосконалення, кар'єрне зростання. Впасти з дуба — втратити посаду, занедужати. Якщо під час грози чи негоди ви ховаєтеся під дубом — сподівайтесь в скрутний час підтримки впливових осіб і друзів. Земля під дубом вкрита жолудями і ви їх збираєте — матимете нагоду без особливих зусиль заробити гроші. Якщо ж у цей час з'являється стадо вепрів і ті пожирають жолуді — втручання недругів приведе до значного зменшення ваших прибутків. Дуплавий дуб знакує, що

підтримка, допомога буде незначною.

Калина — гарний, обнадійливий сон, надто для дівчат, жінок. Цвіт калини обіцяє кохання, щасливе одруження. Ходити по калину — шукати милого. Прикрашений калиновим цвітом весільний коровай — міцне кохання, вірне подружнє щастя. Прикрашати волосся, груди калиновим гроном — серце прагне палких любовщів.

Зламана калина — розлука. Для чоловіка ламати калину — зрадити дівчину, жінку, яка щиро кохає його; подарувати дівчині калинове гроно — обіцянка вірності; розтоптати стиглі ягоди — позбавити цноти і покинути. Сушити калинові ягоди — для жінки — овдовіти без надії знову знайти собі пару.

Клен, явір — символ смутку. Сон, в якому бачите ці дерева чи перебуваєте під ними, віщує жаль, каяття, невдоволення собою, депресію.

Липа — за народними віруваннями відвертає прокляття, що їх насилають чоловікам жінки. Наростки на липі — ніщо інше, як ці прокляття. Сон про липу, що квітує, — для жінок — знак того, що їй гостро бракує чоловічого «меду» — уваги, ласки, любовщів. І винним тут є не лише чоловік, але й її «медовий» язик. Для чоловіка липа — невдоволення нещирими подружніми стосунками, прагнення повноцінного сексу. Сон радить поміркувати про якість подружнього життя.

Для дівчини, хлопця — квітуча липа — знак сексуальної зрілості.

Осика — дерево, що руйнує негативну енергію, применшує силу злого наслання, відмежовує світ мертвих від світу живих. На осику вішали вбиту змію, щоб не ожила; щоб упир не виліз з могили, в груди йому забивали осиковий кілок.

Сон про осику свідчить про те, що ви енергетично вичерпали себе. Ви потребуєте відпочинку, психологічної підтримки. В окремих випадках сон свідчить про наслання з боку недругів, радить вам звернутися до відунки, знатниці, щоб позбутися психологічного тиску, зробити все можливе, аби наснажитися світлою, позитивною енергією.

Пеньок — бачити — стрес, відчай; сидіти на пеньку — матеріальні втрати, зубожіння.

© «Ми з Віктором, моїм чоловіком, розлучилися за обопільною згодою. Домовилися без суду, що нам з сином дістанеться квартира і дача, а йому авто і заощадження. Я не наполягла, щоб він виписався з квартири. Чому? Мабуть, сподівалася, що він невдовзі усвідомить, що наше розлучення було помилкою, і повернеться. Минув рік. Де він перебуває, що з ним, ми не знали. Ходили чутки, що він одружився й замешкує в Білорусії. Й тут мені приснився химерний сон.

Я заходжу в якийсь будинок (начебто, наш). В одній з кімнат, в кутку на стільчиках сидять Віктор і його батько-небіжчик. Останній щось розказує, точніше, втовкмачує синові. Прямо, на стіні — портрет Віктора. Він виглядає на ньому дуже старим, лисим, напрочуд схожим на батька. Я підходжу до свекра і кажу: «Ви звернули увагу, що на цьому портреті Віктор дуже скидається на вас?», Свекор, мовби не помітивши мене, продовжує розмовляти з сином. Я йду в кухню. Там порядкує свекруха в темному платті, чорній хустині. Не відповідає на моє вітання. Бурмоче собі: «І де вона взялася на нашу голову?» Я йду в зал. Там чимало людей. Сидять за довгим столом, гостяться. На протилежній від мене стіні з'являються двері. Відчиняються навстіж. В зал заходить Віктор і якась чорнява жінка. Обоє в дублянках, хутрових шапках. Гості вітають їх з одруженням, кричать: «Гірко!» Я вислизаю надвір. Там ніч. Ні місяця на небі, ні зорини. Йду наосліп, а куди — не знаю. Спотикаюся об пеньок. Сідаю на нього. Плачу.

Прокинулася я в сльозах, але розгадувати свій сон не стала, бо не було в мене в той час ні Сонника, ні подруги-порадниці. Подумала: «Я все ще люблю його, от і верзеться казна-що». Я згодом виявилось, що сон не лише провістив мені швидко смерть Віктора, але й підказав, що станеться це взимку (він був тепло зодягнений), показав, як

виглядатиме після смерті (як старий батько), бо смертельна хвороба змінила його до невпізнання, й, головне, передбачив, що я «сидітиму на пеньку». Так і сталося. Взимку заявилися до нас спадкоємці Віктора — його нова дружина (про яку свекруха уві сні бурмотіла «І де вона взялася...») та його син від першого шлюбу й зажадали половину нашої квартири й дачі, котру будувала я. Судова тяганина все ще триває...»

Слива — якщо цвіте — невеселе дівування; сирітство, скромний достаток. На дереві чимало зелених слив — покращення матеріального становища сподівайтесь пізніше, в другій половині життя. Достиглі сливи на дереві — здобуєте не принесе вам радості. Їсти сливи — до серйозного захворювання, зокрема, з'ява пухлин. Сон радить вам ретельно обстежитися.

Сосна — дерево, благословенне богами й тому вічнозелене. Гуляти між соснами — до міцного здоров'я і довголіття. Для хворого — одужання. Збирати шишки — несподівана радість.

Терен — цвіте — охолодження стосунків, перепони; тернові ягоди їсти — нездійсненні мрії; на кущі — нездоров'я, смуток. Хтось вручає тернову галузку — фізичні й душевні терзання.

Черемха — нещасливе кохання.

Шипшина — рвати ягоди — для чоловіка — зрада дружини, нареченої; для жінки — недовіра до